

Franchisegevers eerder aansprakelijk bij foute prognoses

Franchisenemers kunnen hun moederorganisatie voortaan makkelijker aansprakelijk stellen voor ondeugdelijke winst- en omzetprognoses. De Hoge Raad heeft de drempel daarvoor onlangs aanzienlijk verlaagd. Advocaten die zich veel bezighouden met conflicten tussen franchisenemers en -gevers spreken van een baanbrekend arrest.

Volgens kenners gaat ruim de helft van de juridische conflicten tussen franchisers en hun moederorganisaties over voorspelde winsten en omzetten die niet uitkomen. De teneur in deze rechtszaken is vrijwel altijd dezelfde: De franchisenemer merkt dat zijn zaak minder loopt dan verwacht en hij legt de schuld bij de franchiseorganisatie. Die zou hem met te rooskleurige prognoses het franchiseavontuur hebben ingelokt.

Fouten verzwegen

Regelmatig blijkt dat de cijfers inderdaad **niet deugen**. Maar het was tot nu toe moeilijk om de franchiseorganisatie daarvoor aansprakelijk te stellen. Dat kon alleen als de franchisegever wist dat de prognose ernstige fouten bevatte en die vervolgens had verzwegen.

Dat werd zo bepaald in een arrest van ruim 15 jaar geleden, waarbij een franchisenemer van De Lampenier zijn moederorganisatie aanklaagde. De Lampenier had destijds een derde partij ingeschakeld om de prognoses op te stellen. De beslissing dat de franchisegever pas aansprakelijk is wanneer hij weet de prognose niet klopt, werd gezien als een drempel om hem te beschermen tegen fouten van de derde partij.

Bewijzen is lastig

Sindsdien is dit zogenoemde **Paalman-arrest** als standaard gebruikt door de rechterlijke macht, zegt advocaat Jan-Willem Kolenbrander (De Clercq Advocaten Notariaat). Het werd ook toegepast in gevallen waarbij de franchisegever zelf de omzet- en winstcijfers aan de ondernemer had verstrekt.

Daardoor was het voor franchisers zeer moeilijk om hun moederbedrijf aansprakelijk te stellen. 'Je moet dan bewijzen dat de franchisegever wist dat de cijfers niet klopten', zegt advocaat Alex Dolphijn (Ludwig & Van Dam). 'Dat is heel lastig.'

Nieuw arrest

Maar nu is er een **nieuw arrest**, gewezen in een zaak die aangespannen is door een franchisenemer van modeketen Street One. Daarin stelt de Hoge Raad dat een franchisegever die zelf een prognose opstelt veel eerder aansprakelijk zal zijn voor ondeugdelijke prognoses.

Volgens de Hoge Raad is het voor aansprakelijkheid in dat geval niet noodzakelijk dat de franchisegever wist dat een prognose fouten bevatte. Een franchisegever die zelf een ondeugdelijke prognose heeft opgesteld kan nu ook aansprakelijk worden gesteld als de fouten voortkomen uit eigen onzorgvuldigheid.

Aspirant -franchisenemers zullen hun verwachtingen voor een belangrijk deel afstemmen op de prognoses, stelt de advocaat-generaal. 'Ieder terecht verwijt van gebrek aan zorgvuldigheid is mijns inziens voor aansprakelijkheid voldoende.'

Te strikt geweest

'Het blijkt dus dat de rechterlijke macht de afgelopen vijftien jaar te strikt is geweest met de interpretatie van het Paalman-arrest', concludeert Kolenbrander. 'Franchisegevers zullen zorgvuldiger moeten gaan handelen bij het verstrekken van zelfgemaakte exploitatieprognoses', stelt Kolenbrander.

In de zaak rond Street One had de modeketen onder meer een verkeerde inschatting van de marktruimte gegeven aan een ondernemer die een zaak in het Gelderse Wijchen wilde openen. De marktruimte was negatief, waardoor de voorspelde omzet in de eerste twee jaar niet haalbaar was.

Angst voor doorschuiven

Het Street One-arrest is een opsteker voor franchisenemers. Maar critici vrezen dat franchisegevers de verantwoordelijkheid nu zullen doorschuiven, door hun prognoses door derden te laten opstellen. Volgens Dolphijn zal dat echter niet zo'n vaart lopen. 'Vooral grote ketens hebben veel data over de effecten van hun specifieke formule. Die zullen ze niet graag beschikbaar stellen derden.'

Door Jeroen Bos

